

приближенной к требованиям практики, предлагается пример оптимизации учебно-методического обеспечения подготовки полицейских.

Ключевые слова: профессиональное обучение, учебно-методическое обеспечение.

LUKASHENKO A. A. ASPECTS OF OPTIMIZATION OF TRAINING AND METHODOLOGICAL SUPPORT OF THE TRAINING THE POLICE OFFICERS

The condition of problematic content of higher education and priority directions of its reform in Ukraine is analyzed there. In order to improve the practical part of the training content, which should be as close to practice requirements, we offer an example of optimizing the educational and methodological support of police training.

Keywords: professional training, training and methodological support.

УДК: 378.147.88

О. М. МЕРДОВА,

кандидат юридичних наук,

в.о. завідувача кафедри адміністративно-правових дисциплін

Донецького юридичного інституту МВС України

ДО ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВНЗ МВС УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ ДОНЕЦЬКОГО ЮРИДИЧНОГО ІНСТИТУТУ МВС УКРАЇНИ)

В статті досліджуються питання організації практичного навчання курсантів ВНЗ МВС України. Автором на підставі аналізу недоліків в організації і проведенні практичної підготовки курсантів та чинників, що їх обумовлюють, запропоновано ряд конкретних заходів спрямованих на оптимізацію навчально-методичного забезпечення практичної підготовки курсантів ВНЗ МВС України.

Ключові слова: практика, стажування, практична підготовка.

Новий час, нові суспільно-політичні, економічні, соціальні відносини вимагають, не відходячи від основи, пошуку нових підходів до організації тієї частини освітнього процесу, якою є практична підготовка курсантів вищих навчальних закладів системи МВС України.

Завдання, що стоять перед Міністерством внутрішніх справ України та Національною поліцією України на сучасному етапі розвитку нашої держави, обумовлюють висунення підвищених вимог не тільки до кваліфікації фахівців, але й до рівня їхньої теоретичної і практичної професійної підготовки.

Слід відзначити, що навіть при найякіснішій теоретичній підготовці, яку може надати вищий навчальний заклад, фахівці без практичних навичок, без знання особливостей роботи в реальній практичній діяльності підрозділів Національної поліції України не зможуть приймати швидких і правильних управлінських рішень, якісно здійснювати виконавчо-розпорядчу діяльність щодо охорони прав і свобод громадян, громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, попередження й припинення правопорушень. У зв'язку з цим особливої актуальності набувають питання якісної організації практичної підготовки курсантів вищих навчальних закладів системи МВС.

На сьогоднішній день порядок організації практики і стажування слухачів і курсантів вищих навчальних закладів МВС України нормативно врегульовано нормами

Наказу МВС України «Про затвердження Положення про практичну підготовку слухачів та курсантів вищих навчальних закладів МВС України» від 27 червня 2013 № 621 [1], положення якого у зв'язку з реформування системи Міністерства внутрішніх справ України, утворення Національної поліції України, зміною законодавства потребують переробки, удосконалення та приведення їх у відповідність до чинних нормативно-правових актів та організаційно-штатних структур Національної поліції України.

Так, відповідно до вимог чинного законодавства невід'ємною складовою частиною практичної підготовки слухачів і курсантів денної форми навчання є практика (стажування) в комплектуючих підрозділах Національної поліції, що здійснюється з метою закріплення теоретичних знань, отриманих на певному етапі навчання відповідно до напрямку, спеціальності (спеціалізації), набуття та вдосконалення професійних навичок і вмінь. На сьогоднішній день у вищих навчальних закладах системи МВС України передбачено такі види практичної підготовки:

- ознайомча практика;
- навчальна практика;
- стажування;
- додаткова практика.

Не дивлячись на те, що процес проходження практики (стажування) курсантів є нормативно врегульованим ретельний аналіз організації проходження і захисту практики (стажування) курсантами в практичних підрозділах Національної поліції і їх анкетування, засвідчив, що в цілому практична підготовка курсантів організована на належному рівні, разом з тим, було виявлено ряд недоліків в її організації:

- призначення курсантів на посади не передбачені програмою практики (стажування);
- закріплення у якості безпосередніх керівників практики працівників, які не мають практичного досвіду;
- формальне ставлення безпосередніх керівників практики до виконання своїх обов'язків;
- закріплення більше двох курсантів за одним практичним працівником-керівником практики;
- невиконання програми практики курсантами щодо оволодіння знаннями і навичками в ході виконання завдань, які в ній передбачено;
- неналежне оформлення звітних документів, перелік яких передбачено програмою практики.

Зазначені недоліки, на нашу думку, обумовлюються такими чинниками:

- працівники практичних підрозділів Національної поліції України, до яких направляються курсанти для проходження практики (стажування) не мають відповідних знань та навичок щодо методики організації та проведення практичного навчання, простими словами кажучи, просто не знають, що робити з курсантами і які завдання можна їм доручати;
- програма практики (стажування), яка повинна містити мету і завдання, права й обов'язки осіб, які беруть участь в організації і проведенні практики (стажування), перелік навичок, які повинні набути слухачі і курсанти, методичні рекомендації щодо їх виконання, зміст та порядок оформлення звітних матеріалів, містить переважно в

узагальненому вигляді перелік знань, вмінь та навичок, які курсант повинен опанувати під час практичної підготовки.

З огляду на це, науково-педагогічним складом Донецького юридичного інституту МВС України вироблено ряд заходів, спрямованих на оптимізацію навчально-методичного забезпечення практичної підготовки курсантів ВНЗ МВС України, які було вдало апробовано у 2013 та 2014 році, зокрема:

1. Для працівників практичних підрозділів, зокрема підрозділів кадрового забезпечення, підготовлено **Методичні рекомендації щодо організації практичної підготовки курсантів**, що є корисним інформаційним виданням для фахівців зазначених підрозділів, на яких покладено обов'язок щодо організації та проведення практик і стажувань. Зокрема, в них містяться теоретичні положення і практичні рекомендації щодо організації проходження практики (стажування) курсантами у практичних підрозділах, надаються методичні поради щодо складання документів, які підтверджують факт практики (стажування) курсантами. Зазначені методичні рекомендації було розіслано до всіх підрозділів кадрового забезпечення, до яких направлялися курсанти для проходження практики (стажування).

2. Обов'язкове передбачення в програмі практики (стажування) у розділі «Методичні рекомендації курсантам щодо проходження навчальної практики» **переліку питання для підготовки до захисту навчальної практики (стажування)**, які можуть бути розподілені на загальні (ті, що не залежать від специфіки діяльності підрозділів Національної поліції, в яких відбувається практична підготовка) та спеціальні (ті, які стосуються особливості діяльності певних підрозділів Національної поліції), наприклад, питання у разі проходження практики (стажування) в службі дільничних офіцерів поліції, патрульній поліції, підрозділах дозвільної системи, ювенальної превенції, слідства тощо. За таких умов, курсанти чітко розуміють, які питання повинні бути ними вивчені і з'ясовані протягом проходження практики (стажування).

3. Для курсантів розроблено **Зошит практики (стажування) курсанта**, який є єдиним навчально-методичним виданням виготовленим типографським способом, що містить методичні рекомендації щодо проходження практики (стажування), необхідну документацію (індивідуальний план, щоденник практики (стажування), звіт, характеристика), а також практичну частину у вигляді практикуму. Слід відзначити, що практична частина укладається залежно від виду практичної підготовки та специфіки діяльності підрозділів Національної поліції, в яких вона відбувається та може містити будь-які завдання: відповіді на теоретичні питання, виконання практичних завдань, розв'язання задач та складання документів. Безпосередній керівник практики (стажування) повинен надавати допомогу курсантові у виконанні ним передбачених в зошиті завдань. За наявності практичної частини, завдання якої курсант повинен виконати протягом практики (стажування), навіть за умов формального ставлення керівників практики (стажування) до виконання своїх обов'язків, особа, що проходить практику (стажування) у будь-якому разі опановує певні знання, розвиває вміння та навички майбутньої професійної діяльності.

Крім того, вважаємо за доцільне на базі вищих навчальних закладів системи МВС України періодично проводити інструктивні семінар-наради з представниками кадрових підрозділів комплектуючих органів Національної поліції з питань організації та проведення практичної підготовки курсантів та слухачів ВНЗ МВС України.

З метою підвищення рівня сформованості професійних компетентностей майбутніх поліцейських, які здобувають вищу освіту у навчальних закладах системи МВС України, підвищення якості їх практичної підготовки вважаємо за необхідне удосконалення нормативно-правових актів з питань організації практичної підготовки курсантів ВНЗ МВС України та проведення оптимізації навчально-методичного забезпечення цього напрямку діяльності з можливим урахуванням досвіду Донецького юридичного інституту МВС України та досвіду інших вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Про затвердження Положення про практичну підготовку слухачів та курсантів вищих навчальних закладів МВС України : Наказ МВС України від 27 червня 2013 № 621 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 61. – Ст. 2203.

Надійшла до редколегії 10.03.2017

МЕРДОВА О. М. К ВОПРОСУ ОПТИМИЗАЦИИ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРАКТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ КУРСАНТОВ ВУЗОВ МВД УКРАИНЫ (НА ПРИМЕРЕ ОПЫТА ДОНЕЦКОГО ЮРИДИЧЕСКОГО ИНСТИТУТА МВД УКРАИНЫ)

В статье исследуются вопросы организации практического обучения курсантов вузов МВД Украины. Автором на основе анализа недостатков в организации и проведении практической подготовки курсантов и факторов, которые их обуславливают, предложено конкретные меры, направленные на оптимизацию учебно-методического обеспечения практической подготовки курсантов вузов МВД Украины.

Ключевые слова: практика, стажировка, практическая подготовка.

MERDOVA O. N. ABOUT THE OPTIMIZATION OF TRAINING AND METHODOLOGICAL SUPPORT OF PRACTICAL TRAINING OF CADETS FROM UNIVERSITIES OF MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE (ON THE EXAMPLE OF DONETSK LAW INSTITUTE OF THE MIA OF UKRAINE)

The problem of the organization of practical training cadets from universities of Ministry of internal Affairs in Ukraine was investigated in the article. The author proposed concrete actions aimed at optimization of training and methodological support of practical training the cadets from universities of Ministry of internal Affairs of Ukraine on the basis of analyzing the drawbacks in the organization and conduct of practical training the students and of the factors that cause them.

Keywords: practice, internships, practical training.